

CYFARWYDDIAETH DYSGU A SGILIAU
Cofnodion Drafft y Fforwm Cyllideb Ysgolion
11 Mehefin 2025 – Ysgol Bro Morgannwg

AELODAU’N BRESENNOL:	Trevor Baker, Lucy Barrowclough, Ruth Butterworth, Y Cynghorydd Rhianon Birch, David Blackwell (Cadeirydd), Peter Cate, Ty Golding, Rhys Angell Jones, James Mansfield, Martin Price, Innes Robinson, Debra Thomas.
HEFYD YN BRESENNOL:	Amanda Bennett, Rachel Cox, Karen Dabrowski, Elizabeth Jones, Lisa Lewis, Nicola Monckton, Joanna Ware, Gemma Warner.

Eitem	Mater	Trafodaeth	Cam Gweithredu
1.	Croeso ac ymddiheuriadau	Croeso gan y Cadeirydd Dave Blackwell. Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Chris Britten, Mairead Canavan, John Duxbury, Sarah Jenkins, Colin Smith, Terry Vaughan Taylor	
2.	Cofnodion y cyfarfod blaenorol Materion yn codi	Cytunwyd bod cofnodion y cyfarfod diwethaf yn gywir. Diwygiadau i Gyfansoddiad y Fforwm Cyllideb – Wedi'i gynnwys ar yr agenda Grŵp adolygu fformiwla cyllido ysgolion prif ffrwd – Wedi'i gynnwys ar yr agenda	
3.	Cyfansoddiad diwygiedig y Fforwm Cyllideb	Cytunodd y Fforwm Cyllideb i fabwysiadu'r cyfansoddiad diwygiedig a gyflwynwyd gan DB, a oedd wedi'i gylchredeg ymlaen llaw i'r aelodau.	

4.	Aelodaeth Fforwm y Gyllideb	Y Cynghorydd Nid yw Emma Goodjohn, a oedd yn cynrychioli'r Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant yn flaenorol, bellach yn aelod o'r fforwm cyllideb. Mae Pwyllgorau Craffu'r Cyngor wedi cael eu had-drefnu, ac mae Addysg bellach yn dod o dan y Pwyllgor Craffu "Dechrau Da". LL i baratoi adroddiad i sefydlu cynrychiolydd o'r pwyllgor newydd. Nid yw Mairead Canavan bellach ar y Fforwm Cyllideb yn cynrychioli'r NEU. Bydd cynrychiolydd newydd yn y cyfarfod ym mis Medi.	LL
5.	Balansau ysgolion ar 31 Mawrth 2025	Cyflwynodd NM y crynodeb o falansau ysgolion unigol o fis Mawrth 2019 i fis Mawrth 2025. Dywedodd NM, cyn 2019, y byddai balansau ysgolion yn amrywio rhwng £2M a £3M. Ym mis Mawrth 2020, gostyngodd balansau ysgolion i warged net o ond £839 mil. Ar y pwynt hwn rhagwelwyd y byddai ysgolion yn mynd i sefyllfa diffyg cyffredinol y flwyddyn ganlynol (20/21) a'r llwybr oedd y byddai'r diffyg hwn yn parhau i dyfu o'r pwynt hwnnw. Fodd bynnag, roedd y cyllid ychwanegol a dderbyniwyd gan grantiau sy'n gysylltiedig â Covid dros y blynyddoedd nesaf, wedi rhoi ysgolion mewn sefyllfa wrth gefn cadarnhaol gyda chronfeydd wrth gefn mor uchel â £12.7M ym mis Mawrth 2022. Arweiniodd y cyllid Covid ychwanegol at olwg ystumiedig o iechyd cyllid ysgolion nes i'r balansau ddechrau lleihau eto. Ers mis Mawrth 2022, mae balansau ysgolion wedi bod yn gostwng yn raddol, gan fod ysgolion wedi bod yn gofyn i dynnu i lawr o gronfeydd wrth gefn i gydbwyso cyllidebau blwyddyn. Y sefyllfa ar ddiwedd mis Mawrth 2025 oedd bod ysgolion mewn sefyllfa ddiffyg cyffredinol o £4.1M. Roedd y sefyllfa hon yn fwy ffafriol na'r amcanestyniad ym mis Tachwedd o ddiffyg o £10M oherwydd symiau enfawr o gyllid grant Llywodraeth Cymru dros fisoedd olaf y	

		flwyddyn. Mae'r gwir sefyllfa ddiffyg heb gyllid grant untro wedyn yn llawer gwaeth na'r alldro o £4.1M. Dyma'r tro cyntaf i ysgolion Bro Morgannwg fod mewn sefyllfa ddiffyg cyffredinol. Gorffennodd 28 o ysgolion (neu 53% o ysgolion) flwyddyn ariannol 2024/25 mewn sefyllfa diffyg gyda chyfanswm y diffygion yn £8.1M. Gorffennodd 25 o ysgolion (neu 47% o ysgolion) flwyddyn ariannol 2024/25 mewn sefyllfa gwared gyda balansau gwared yn gyfanswm o £4M. Mae'r diffyg cyffredinol o £4.1M ychydig yn llai nag 8% o gyfran cyllideb ysgolion ar gyfer 24/25. Cynghorodd DB ei fod ef ac MP wedi bod yn ceisio codi ymwybyddiaeth o'r sefyllfa gyda Llywodraeth Cymru. Nid yw'r broblem yn ymwneud â'r ffordd y mae cyllid y cyngor yn cael ei rannu ym Mro Morgannwg, ond nad yw maint y gyllideb gyffredinol yn ddigonol ar gyfer holl ysgolion Bro Morgannwg. Er gwaethaf llawer o lobïo, ni fydd Llywodraeth Cymru yn newid y fethodoleg dosbarthu cyllid ar gyfer awdurdodau lleol. Cynghorodd MP fod Cadeirydd y pwyllgor craffu newydd wedi gofyn i'r fforwm cyllideb fynychu craffu ym mis Gorffennaf, i gyflwyno'r sefyllfa ar gyllidebau ysgolion a balansau i'r aelodau craffu newydd. Gellid defnyddio hyn fel cyfle i godi ymwybyddiaeth o sefyllfa'r gyllideb i aelodau a'r wasg. Dywedodd EJ fod grwpiau tasg a gorffen drws caeedig ar wahân eisoes wedi'u cynllunio ar gyfer craffu ac aelodau'r cabinet, heb i'r wasg fod yn rhan ohonynt, a fyddai'n fwy buddiol i'r fforwm cyllideb. Bydd y grwpiau tasg a gorffen sydd eisoes wedi'u sefydlu yn edrych ar y meysydd canlynol. • Trafnidiaeth ysgol • ADY • Cyllidebau a balansau ysgolion Cytunodd y fforwm i symud ymlaen gyda'r grŵp tasg a gorffen yn hytrach na slot ar y cyfarfod craffu ym mis Gorffennaf. Atgoffodd TB y grŵp fod swyddi gwag penaethiaid ar y pwyllgor craffu.	
--	--	--	--

		Dywedodd TB ei fod wedi bod yn casglu data meincnodi ar ysgolion ym Mro Morgannwg o ran lefelau staffio ac y bydd nesaf yn edrych ar gasglu gwybodaeth gan awdurdodau lleol eraill. Gall y data hwn helpu ysgolion i wneud penderfyniadau o ran cynllunio sefydliadau. Bydd TB yn rhannu'r data hwn yn y cyfarfod nesaf.	TB
6.	Fformiwla ariannu ysgolion prif ffrwd	Cyflwynodd NM fformiwla ariannu ysgol brif ffrwd 2025/26 i'r fforwm. Dyfarnwyd cyfanswm twf o £12.328M i ysgolion ac aeth £9.5M ohono i'r sector prif ffrwd a'r gweddill i'r sector arbennig. Dyfarnwyd y twf cyfan i ariannu'r cynnydd mewn cyfraniadau yswiriant gwladol a phensiwn athrawon, yn ogystal â chwyddiant cyflogau. Gostyngwyd cyllideb gyffredinol ysgolion ar gyfer arbedion effeithlonrwydd o £1.2M a gostyngiad demograffig o £644 mil mewn perthynas â lleihad yn y niferoedd disgyblion yn y sector cynradd.	
7.	Fformiwla Ariannu Ysgolion Arbennig 2025/26	Cyflwynodd NM fformiwla ariannu ysgolion arbennig 2025/26 i'r fforwm. Mae'r gyllideb hon o £20 miliwn yn cwmpasu ysgol arbennig Y Deri yn ogystal â darpariaeth ADY arall a ddirprwywyd i'r Deri gan gynnwys Derw Newydd, Hafan, Horizon, y ganolfan Ymyrraeth Gynnar, canolfan adnoddau arbennig Sant Joseph a'r gwasanaeth ymgysylltu. Yn hytrach na chael ei yrru gan uned disgybl sy'n cael ei phwysoli yn ôl oedran, mae cyllid Y Deri yn cael ei yrru gan fandiau disgyblion A i E, gyda bandiau'n seiliedig ar y lefel ofynnol o angen fesul disgybl, o ran cymhareb ar gyfer athrawon a Chynorthwywyr Cymorth Dysgu.	
8.	Diweddariad am Grantiau	Cyflwynodd NM ddogfen i'r fforwm ynghylch grantiau ysgol ar gyfer blwyddyn ariannol 2025/26. Mae ysgolion wedi cael gwybod am unrhyw hysbysiadau grant a dderbyniwyd hyd yma ac mae'r Swyddfeydd Cymorth Cyllid Ysgolion wedi cynnwys yr holl grantiau hysbys o fewn cyllidebau ysgolion.	

		Yn y blynyddoedd blaenorol, mae Llywodraeth Cymru wedi darparu cyllid grant ychwanegol yn ail hanner y flwyddyn. Bydd ysgolion yn cael eu cynghori cyn gynted ag y derbynnir unrhyw hysbysiadau pellach.	
9.	Rhaglen waith y Fforwm Cyllideb 2025/26	Mae'r ddwy eitem ganlynol ar raglen waith 2025/26 • Adolygiad arfaethedig o'r Fformiwla Ariannu Ysgolion Arbennig • Adolygiad o'r fformiwla ariannu ysgolion prif ffrwd Adolygiad fformiwla ysgolion arbennig – Cynghorodd EJ a TB fod gwaith wedi dechrau ar yr adolygiad hwn. Bydd diweddariad yn cael ei gyflwyno i gyfarfodydd yn y dyfodol. Adolygiad ysgolion prif ffrwd – Bydd is-grŵp o'r fforwm yn cael ei sefydlu i gyfarfod i adolygu'r fformiwla bresennol sy'n canolbwyntio ar y ddau faes canlynol • Data niferoedd disgyblion • Cymarebau disgybl i addysgu NM i e-bostio'r fforwm cyllideb i sefydlu grŵp o wirfoddolwyr.	NM
10.	Unrhyw Fater Arall	Dyfarniad Cyflog Athrawon ar gyfer Medi 2025 – Mae Corff Adolygu Cyflogau Annibynnol Cymru wedi argymhell cynnydd cyflog o 4.8% i Athrawon. Mae Llywodraeth Cymru wedi clywed pwysigrwydd ariannu cynnydd cyflog ac nid yw'n gallu derbyn y 4.8% a argymhellir. Yn hytrach, mae Llywodraeth Cymru yn cynnig cynnydd o 4% gyda chyllid pellach gan LIC i Awdurdodau Lleol i dalu costau ychwanegol y dyfarniad hwn. Mae ymgynghoriad bellach wedi dechrau ar y ddogfen Cyflog ac Amodau Athrawon Ysgol ar gyfer 2025. Atgoffodd EJ y fforwm bod yr ymgynghoriad hefyd yn cynnwys talu pob Cydlynwyr ADY ar y raddfa uwch arweinyddiaeth. Gofynnodd RAJ fod y grant cyflog athrawon yn cael ei ddyrannu ar yr union gost uwch fesul ysgol, yn hytrach na fformiwla sy'n seiliedig ar athrawon a niferoedd disgyblion.	

		Cynghorodd NM, pe bai'r grant yn cael ei ddyrannu yn y modd hwn, y byddai angen i'r dyraniad ystyried y cynnydd grant ôl-16 a ddyfarnwyd ar gyfer cyflog athrawon, er mwyn didynnu hyn o ddyraniadau uwchradd i sicrhau dosbarthiad teg. Mae dull dyrannu'r grant cyflog athrawon i'w benderfynu yn y fforwm cyllideb nesaf, bydd NM/CT yn modelu'r ddwy ffordd gan ddefnyddio dyraniad grant y llynedd i gynorthwyo penderfyniad. Heriodd RAJ y datganiad bod y dyfarniad cyflog yn cael ei ariannu'n llawn gan fod cynnydd mewn costau staffio yn Ysgol Bro Morgannwg yn llawer mwy nag unrhyw dwf yn y gyllideb. Cynghorodd NM mai dim ond y dyfarniad cyflog ar gyfer staff nad ydynt yn cael eu hariannu gan grant sy'n cael ei gyflawni trwy dwf y cyngor, ac nad yw'r costau staff canlynol yn cael eu talu o fewn y fformiwla ariannu. • Dyfarniadau cyflog ar gyfer staff a ariennir gan grant. • Cynnydd cynyddrannol. • Cynyddu nifer y staff ar y sefydliad. Ar ben hynny, cynghorodd NM fod nifer o ffactorau eraill yn effeithio ar y cynnydd net i gyllideb pob ysgol, gan gynnwys toriad arbedion effeithlonrwydd y cyngor o gyllideb ysgolion (£1.2M eleni ar ben y £2.75M sydd eisoes yn y gyllideb), yr addasiad demograffig (gostyngiad o £644 mil eleni) a chostau cynyddol mewn meysydd cyllideb ddirprwyedig eraill fel ADY. Yna mae niferoedd a rhagamcanion disgyblion pob ysgol hefyd yn effeithio ar y fformiwla fesul ysgol. Er mwyn cymharu'n llawn, rhaid ystyried y darlun cyfan. Nid yw'r cynnydd / neu ostyngiad net cyffredinol fesul ysgol mewn perthynas â'r dyfarniad cyflog yn unig.	NM/CT
11.	Dyddiadau Cyfarfodydd 2025/26	24 Medi 2025 9.30am – Ysgol Bro Morgannwg 3 Rhagfyr 2025 9.30am - Ysgol Stanwell Cyfarfod mis Mawrth – i'w gadarnhau yn y cyfarfod nesaf	DB